

Μέσα στα απίθανα που εκτοξεύτηκαν υπέρ της συνθήκης με τους βόρειους γείτονές μας, είναι και η προσπάθεια απαξίωσης του Μεγάλου Αλεξάνδρου: «Ένας ιμπεριαλιστής ήταν», «σφαγέας λαών», «κατακτητής» κ.ά. Και δεν χρειάζεται να υπενθυμίσω πως αλλιώς κρίνουμε το παρελθόν και αλλιώς το παρόν. Ο Μέγας Αλέξανδρος είναι μεγάλος ακόμα κι αν δούμε την πορεία του με σημερινά κριτήρια.

Με πρώτον τον βασιλιά Δαρείο Α', οι Πέρσες, επί δυο πλήρεις αιώνες, προσπαθούσαν να βάλουν πόδι στον Ελλαδικό χώρο. Είχαν υποτάξει τις ελληνικές αποικίες στη Μικρά Ασία, που υπήρχαν, πριν αυτοί φανούν στα παράλια του Αιγαίου, είχαν προσπαθήσει να κυριεύσουν τις ελληνικές πόλεις κράτη (492 - 479 π. Χ.), έχοντας νικηθεί πολλές φορές, και είχαν επιχειρήσει να επιβάλουν τις θελήσεις τους με εξαγορές συνειδήσεων, πληρωμές σε χρυσάφι, ακόμα και συνδρομές με πλοία, πότε υπέρ της μιας ελληνικής δύναμης και πότε υπέρ της άλλης, από τα τέλη του πέμπτου ως περίπου τα τέλη τέταρτου αιώνα. Με όπλο το μετέπειτα ρωμαϊκό «διαίρει και βασίλευε», οι Πέρσες είχαν γίνει πραγματική μαστίγα.

Στην Αθήνα, δυο μεγάλοι ρήτορες, ο Ισοκράτης και ο μαθητής του, Δημοσθένης, ονειρεύονταν να δουν την πατρίδα τους, Αθήνα, να ηγείται μιας πανελλήνιας εκστρατείας που θα τέλειωνε το περσικό κράτος. Γι' αυτούς, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να ενώσει τις ελληνικές πόλεις και να φέρει την ειρήνη ανάμεσά τους. Όταν στον ορίζοντα φάνηκαν ο Φίλιππος και οι Μακεδόνες του, ο Ισοκράτης είδε σ' αυτόν, τον ηγέτη που θα πραγματοποιούσε το όνειρό του. Η Μακεδονία έσφυζε από ζωή, ενώ η Αθήνα είχε χάσει την παλιά της αίγλη. Ξεκίνησε να προετοιμάζει το έδαφος για μια τέτοια κατάληξη κι έγινε θερμός υποστηρικτής του Φιλίππου αλλά και της βασιλείας, καθώς, όπως πίστευε, μόνο ένας μονάρχης θα μπορούσε να ενώσει όλους τους Έλληνες κάτω από το σκήπτρο του. Τον πολέμησε ο Δημοσθένης που έβλεπε στο πρόσωπο του Φιλίππου τον άνθρωπο, ο οποίος είχε βάλει σκοπό της ζωής του να υποτάξει όλους τους Έλληνες. Ο χρόνος τον δικαίωσε (μάχη Χαιρώνειας, 338 π. Χ.).

Ο δολοφονία του Φιλίππου (336 π. Χ.) και μια σειρά από γεγονότα αλλά και φήμες, έφεραν τον Αλέξανδρο να επιβάλλει την θέλησή του στον Ελλαδικό χώρο. Ξεθεμελίωσε την Θήβα αλλά σεβάστηκε την Αθήνα, καθώς ο Αθηναίος πολιτικός, Φωκίωνας, τον έπεισε, αντί να πολεμά τους Έλληνες, καλύτερα θα ήταν να γίνει ο ηγέτης τους και να τους οδηγήσει ενάντια στους Πέρσες, οι οποίοι δεν είχαν πάψει να καιροφυλακτούν.

Ακολούθησε η εκστρατεία στην Ασία, εναντίον των Περσών. Και η μοναδική φορά που κατέστρεψε πόλη ήταν όταν «έκαψε την Περσέπολη» (330 π.Χ.). Δεν έχει εξακριβωθεί, αν με δική του εντολή κάηκε η πόλη ή από τυχαία φωτιά. Ας δεχθούμε ότι ο Αλέξανδρος βρίσκεται πίσω από την καταστροφή. Όταν ο ελληνικός στρατός πλησίαζε την αρχαία περσική πρωτεύουσα, οι Πέρσες την εγκατέλειψαν τρομαγμένοι. Όμως, ο Αλέξανδρος και οι αξιωματικοί του είδαν να βγαίνουν από την πόλη και να κινούνται προς το μέρος τους περίπου 800 κουτσοί, τυφλοί, μονόχειρες και κάθε άλλου είδους σακάτηδες. Ήταν Έλληνες

αιχμάλωτοι, που, ανάλογα με το επάγγελμά τους, είχαν χάσει ό,τι τους ήταν απαραίτητο για να το ασκήσουν. Ο περσικός σαδισμός είχε αφαιρέσει τα χέρια από τους αγγειοπλάστες, τα πόδια από τους ταχυδρόμους κ.λπ. Και η απλή ερώτηση είναι: «Μπροστά σε αυτό το θέαμα, την καις ή δεν την καις την Περσέπολη;».

Και, παρ' όλο που ήταν αδιαμφισβήτητος νικητής, ποτέ δεν φέρθηκε στους κατοίκους των κατακτημένων περιοχών, ως δυνάστης σε δούλους. Αντίθετα, προέτρεψε την ελληνοπερσική ειρηνική συνύπαρξη. Άλλωστε, δεν είναι τυχαίο ότι τον Αλέξανδρο θεωρούν δικό τους ήρωα σε Ανατολή (ακόμα και στη μακρινή Μογγολία) και Δύση (ως ιππότη εφάμιλλο του Καρλομάγνου).